

AS ELVESO siseauditist

Lugupeetud kolleegid

10.07.2012 toimus volikogu istung, kus Ernst & Young nimeline audiitorfirma tutvustas oma töövilju, mida nimetas siseauditiks, kuid lisas rõhutatult, et töö ei „tähenda auditit ega ülevaatus audiitortevuse seaduse mõistes, mis on teostatud kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Aruande näol ei ole tegemist audiitori järeldusotsusega ning aruanne ei väljenda terviklikku kindlustunnet auditeeritava majandustegevuse osas.“

Meenutame, et

- auditi tulemustega võimaldati volikogu liikmetele tutvuda enne istungit limiteeritud ajaperioodi jooksul ja see polnud kindlasti piisav kogu teema haaramiseks. Seda enam, et esitatud lõppraport jättis paljud järeldused faktilise tõestuseta;
- auditeeritaval perioodil ametis olnud juhtkonnalt, kelle tegevust auditeeriti, selgitusi küsitud ei oldud.

Volikogu istungil kanti ette tööst ümmarguseks lihvitud esitlus ja tekkinud küsimustele see ettekanne vastuseid ei andnud. Küll saadi teada, et auditeeritav periood oli 2011 aasta, samas järeldusi tehti teemadel, mille juured ulatusid tagasi aastateni 2009-2010. Kuna 2009, 2010 ei olnud auditi tegijale etteantud ülesande osa, siis mitmed järeldused, sh rahalise kahju süüdistused, tundusid ennatlikud. Rahalisele kahjule, millest raportis juttu, polnud faktilisi tõestusi ühelegi esitatud numbrile. Seega esitati volikogu istungil vaid paljasõnalisi audiitori järeldusi võimalikust kahjust ja ei esitatud tõestusi nimetatud kahju osas. Selline käitumine on taunitav nii töö tellija kui ka tegija kontekstis.

Siinkohal soovime toonitada, et vaidlust ei ole teemal, et on olemas erinevaid lähenemise võimalusi ettevõtte põhikirjale ja sellesse fikseeritavale ning kindlasti ka ettevõtte sisese töökorralduse teemadele. Erinevaid lähenemisi, mis vastavad Eesti õigusruumis kehtivatele regulatsioonidele, saab olla mitmeid ja ka ELVESOs seni kehtinud regulatsioonid ei ole vastuolus Eestis kehtiva seadusandlusega. Sellisele järeldusele jõudis ka audiitor.

Kuivõrd töö tervikuna ei olnud siiski veenev, siis fraktsioon Raekodanik otsustas ise asjaomastelt (ettevõtte eksjuhtidelt) küsida täpsustavaid küsimusi, milliseid oleks pidanud küsima erapooletu audiitor, soovides teostada erapooletut ja objektiivset auditit ja milliste küsimata jätmisega lahterdas audiitor end mitte erapooletu arvamuse andjaks, mis omakorda viitab, et kogu tegevus võis olla etteantud tulemuse saavutamiseks¹.

Fraktsiooni poolt esitatud küsimustele, mis eelkõige puudutasid

- rahalist väidetavat kahju loata laenu ja vanade autode müümise osas ning
- väidetavat kahte kahjulikku hanget eriala spetsialistide kaasamiseks,

¹ Kuivõrd kasutati selleks ilmselt ettevõtte rahalisi vahendeid, siis oli tegevus ka ettevõttele majanduslikult kahjulik

saadud vastused (koos vastavate dokumentidega) tõestavad omakorda, et tellitud ja läbiviidud siseauditil ei ole suurt väärtust siseauditina (nii nagu audiitor isegi rõhutas) ja kindlasti ei saa volikogule 10.07.2012 esitatu valguses asuda seisukohale, et eelmine ettevõtte juhtkond oleks eksinud millegi vastu sedavõrd (kui üldse) või teinud ettevõttele kahjulikke majandusotsuseid määral (kui üldse), mis vajas juhtkonna vahetust.

Rõhutame, et volikogule esitatud info kohaselt pole tõestatud ettevõtte eksjuhtide eksimused, pigem tõestab auditi lõppraport, et erinevates episoodides on probleemid vallavalitsuse poolsete (sh on ka põhikirja kinnitamine vallavalitsuse ehk üldkoosoleku pädevus).

Kõike eelnevat arvestades teeme järgmised ettepanekud:

1. Avaldada kogu siseauditi lõppraport ELVESO kodulehel.
2. Kohustada audiitorit töö korrektselt vormistama ja lisama viited kõikidele dokumentidele, millele toetudes jõuti järeldusele, et eelmine juhtkond on tekitanud ettevõttele majanduslikku kahju.
3. Kohustada audiitorit lisama raportisse selgitus, et põhikirjaga seonduv temaatika kuulub üldkoosoleku pädevusse.
4. Kohustada audiitorit selgitama välja ja kajastama objektiivselt SEB panga laenulempiidiga seotud teema.
5. Kohustada audiitorit andma seisukoht (ka majandusliku kasu/kahju skaalal) valla poolt peale sunnitud nõudmisele osta vallalt välja taristut, mis kunagi oli vallale tasuta üle antud ja kuhu vald pole kunagi ühtegi kulutust teinud.
6. Kohustada audiitorit selgelt esitama tõestus väidetele, mis puudutab autode müügiga seotud väidetavat kahju. Tõestus tuleb esitada iga auto kohta, sj liisingult välja ostetud autode puhul esitada ka liisinglepingud ja tagasiandmiseks teha vajanud tööde maksumus jms.
7. Kohustada audiitorit täiendama oma raportit osas, kus räägitakse töölepingutesse kirjutatud klauslist töötasu suurenemisest tarbijahinnaindeksi ulatuses iga-aastaselt. Täiendamisel ootame analüüsi aastate lõikes, kellele ja millal töötasu nr suurenes. Samuti lisada raportisse võrdlus töötasude osas piirkonna analoogsetest ettevõtetest.
8. Kohustada audiitorit analüüsima HETO Consult OÜ lepingut ning lisama raportisse kas T.Tutti ja HETO Consult OÜ tegevus on toonud ettevõttele majanduslikku kahju. Kui on, siis kui palju? Kas KIK-iga on kooskõlastused olemas ja kui on, siis kuidas mõista järeldusi ettevõttelt millegi tagasi nõudmiseks?
9. Kohustada audiitorit analüüsima tegevusi, mida ostetud Projektlahenduste OÜ-lt ja tooma välja selge vastus küsimustele: kas teenuse ostmisega on tehtud kahju ettevõttele, kas oleks õigem olnud palgata vastava ala spetsialist, millised oleksid olnud spetsialisti palkamisega seotud kulud, miks 2009 aastal otsus tehti ja kas see oli antud olukorras mõistlik otsus.

Lõpetuseks asume seisukohale, et on igati tervitatav, et volikogule valla 100%-lise osalusega äriühingu tegevuse kohta lõpuks infot toodi. Loodame, et see muutub traditsiooniks², samas

² Meenutuseks, et opositsiooniesindajad tänases vlikogu koosseisus on olnud pidevalt ELVESO infode saamises initsiatiivi hoidjad – 09.02.2012 tegime ettepaneku saada infot ÜF-i teemadel, 09.03.2010 oli punkt päevakorras; 11.04.2010 tegime ettepaneku saada infot Kaleviga toimuvast vaidlusest, vastust üleskutsele ei olnud; 05.10.2010 tegime ettepaneku võtta ELVESO teemad istungile ülevaate saamiseks- jäi vastuseta, uuesti tulime ettepanekuga 16.11.2010, seejärel võeti päevakorda 30.11.2010; 20.12.2011 esitasime järjekordsed küsimused, millele ootasime vastuseid järgmisel istungil. Jäi saamata. 15.05.2012 järjekordsed küsimused, pole jällegi põhimääruse kohaselt volikogu istungil puudutatud.

traditsiooniks muutumisel eeldame objektiivse info saamist ja mitte kallutatud ja ebaobjektiivse või faktiliselt tõestamata väärinfo jagamist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Raivo Uukkivi

Rae volikogu liige ja fraktsiooni Raekodanik esindaja